

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 170
про безпеку в застосуванні хімічних речовин на виробництві

Верховна Рада України постановляє:

Ратифікувати Конвенцію Міжнародної організації праці № 170 про безпеку в застосуванні хімічних речовин на виробництві, ухвалену 25 червня 1990 року (додається), яка набирає чинності для України через дванадцять місяців з дати реєстрації документа України про ратифікацію у Генерального директора Міжнародного бюро праці.

Президент України

м. Київ

13 липня 2023 року

№ 3248-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

**Конвенція про безпеку в застосуванні хімічних речовин
на виробництві № 170**

ПРЕАМБУЛА

Генеральна конференція Міжнародної організації праці,
що скликана в Женеві Адміністративною радою Міжнародного бюро
праці та зібралася на свою сімдесят сьому сесію 6 червня 1990 року, та

беручи до уваги відповідні міжнародні конвенції та рекомендації про
працю і, зокрема Конвенцію та Рекомендацію 1971 року про бензол,
Конвенцію та Рекомендацію 1974 року про професійні ракові захворювання,
Конвенцію та Рекомендацію 1977 року про виробниче середовище
(забруднення повітря, шум та вібрація), Конвенцію та Рекомендацію 1981
року про безпеку та гігієну праці, Конвенцію та Рекомендацію 1985 року
про служби гігієни праці, Конвенцію та Рекомендацію 1986 року про азбест
та Перелік професійних захворювань, переглянутий 1980 року, який
додається до Конвенції 1964 року про допомоги у випадках виробничого
травматизму,

ззначаючи, що захист працівників від шкідливої дії хімічних речовин
посилує також захист всього населення і навколишнього середовища,

ззначаючи, що працівникам потрібна інформація про хімічні речовини,
які вони використовують на виробництві, і що вони мають право на таку
інформацію, та

вважаючи, що винятково важливим є запобігання захворюванням і
травмам, спричинюваним використанням хімічних речовин на виробництві
та скорочення їхньої кількості шляхом:

а) обов'язкової оцінки всіх хімічних речовин для виявлення пов'язаних
з ними небезпек;

б) надання роботодавцям механізму для отримання від постачальників
інформації про хімічні речовини, які використовуються на виробництві, з
тим щоб вони могли ефективно здійснювати програми з захисту
працівників від хімічних небезпек;

с) надання працівникам інформації про використання хімічних речовин
на виробництві та про відповідні запобіжні заходи, з тим щоб вони могли
ефективно брати участь у програмах захисту;

д) встановлення засад таких програм з метою забезпечення безпечного
використання хімічних речовин, та

враховуючи потребу співробітництва в рамках Міжнародної програми з
хімічної безпеки між Міжнародною організацією праці, Програмою
Організації Об'єднаних Націй з навколишнього середовища та Всесвітньою
організацією охорони здоров'я, а також з Продовольчою і
сільськогосподарською організацією ООН та Організацією Об'єднаних

Націй з промислового розвитку, і беручи до уваги оприлюднені цими організаціями відповідні акти, кодекси та керівні засади, та

вирішивши прийняти ряд пропозицій стосовно безпеки у використанні хімічних речовин на виробництві, що є п'ятим пунктом порядку денного сесії, та

вирішивши надати цим пропозиціям форму міжнародної Конвенції, ухвалює цього двадцять п'ятого дня червня місяця тисяча дев'ятсот дев'яностого року нижченаведену Конвенцію, яка може називатися Конвенцією 1990 року про хімічні речовини.

Розділ I

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Стаття 1

1. Ця Конвенція застосовується до всіх галузей економічної діяльності, в яких використовуються хімічні речовини.

2. Компетентний орган члена Організації, який ратифікує цю Конвенцію, після консультацій з найбільш представницькими організаціями роботодавців і працівників та на підставі оцінки наявних ризиків і вживаних запобіжних заходів:

а) може вилучати зі сфери застосування Конвенції або окремих її положень галузі економічної діяльності, підприємства чи продукцію, якщо:

i) виникають особливі проблеми суттєвого характеру; та

ii) загальний надаваний згідно з національним законодавством та практикою захист не нижчий за той, який був би забезпечений за повного застосування положень цієї Конвенції;

б) розробляє спеціальні положення для захисту конфіденційної інформації, розкриття якої конкуренту може завдати шкоди діловому аспекту діяльності роботодавця, якщо при цьому не ставляться під загрозу здоров'я та безпека працівників.

3. Ця Конвенція не застосовується до виробів, які не піддають працівників впливу небезпечних хімічних речовин за нормальних або достатньо передбачуваних умов використання.

4. Ця Конвенція не застосовується до організмів, але застосовується до хімічних речовин, отриманих з організмів.

Стаття 2

Для цілей цієї Конвенції:

а) термін «хімічні речовини» означає хімічні елементи й сполуки та суміші з них як натуральні, так і штучні;

б) термін «небезпечна хімічна речовина» охоплює будь-яку хімічну речовину, що її класифіковано як небезпечну відповідно до статті 6 або щодо якої відповідна інформація вказує на те, що ця хімічна речовина є небезпечною;

с) термін «використання хімічних речовин на виробництві» означає будь-яку трудову діяльність, під час якої працівник може зазнати впливу хімічної речовини, включаючи:

- i) виробництво хімічних речовин;
- ii) поводження з хімічними речовинами;
- iii) зберігання хімічних речовин;
- iv) транспортування хімічних речовин;
- v) видалення та оброблення відходів хімічних речовин;
- vi) викид хімічних речовин внаслідок виробничої діяльності;
- vii) експлуатацію, ремонт і очищення хімічного обладнання та контейнерів;

d) термін «галузі економічної діяльності» означає всі галузі, у яких зайняті працівники, включаючи державну службу;

e) термін «виріб» означає об'єкт, якому в ході його виготовлення було надано конкретного вигляду чи форми, або такий, що існує у своєму природному вигляді, й використання якого в такому вигляді цілком або частково залежить від його вигляду чи форми;

f) термін «представники працівників» означає осіб, які визнані як такі в національному законодавстві або національною практикою відповідно до Конвенції про представників працівників 1971 року.

Розділ II ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ Стаття 3

3 найбільш представницькими заінтересованими організаціями роботодавців і працівників проводяться консультації щодо заходів, яких необхідно вжити для виконання положень цієї Конвенції.

Стаття 4

Кожний член Організації розробляє, здійснює та періодично переглядає послідовну політику щодо безпеки у застосуванні хімічних речовин на виробництві у світлі національних умов і практики та консультуючись з найбільш представницькими організаціями роботодавців і працівників.

Стаття 5

Компетентний орган має повноваження, якщо це виправдано міркуваннями охорони здоров'я та безпеки праці, забороняти чи обмежувати використання певних небезпечних хімічних речовин або вимагати завчасного повідомлення і дозволу перед використанням таких хімічних речовин.

Розділ III КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПОВ'ЯЗАНІ З ЦИМ ЗАХОДИ

Стаття 6 СИСТЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ

1. Системи й специфічні критерії, відповідні для класифікації всіх хімічних речовин відповідно до типу та ступеня властивих їм небезпек для здоров'я та фізичних небезпек, а також для оцінки відповідності інформації, необхідної для визначення того, чи є хімічна речовина небезпечною, встановлюються компетентним органом або органом, затвердженим чи визнаним компетентним органом, відповідно до національних або міжнародних стандартів.

2. Небезпечні властивості сумішей, що складаються з двох або більше хімічних речовин, можуть бути визначені шляхом оцінок, які ґрунтуються на небезпеках, властивих хімічним речовинам, що входять до їхнього складу.

3. У випадку транспортування такі системи й критерії мають враховувати Рекомендації ООН з перевезення небезпечних вантажів.

4. Системи класифікації та їхнє застосування поступово розширюються.

Стаття 7 ЕТИКЕТУВАННЯ ТА МАРКУВАННЯ

1. Всі хімічні речовини маркуються таким чином, щоб була вказана основна інформація про їхні ознаки.

2. Небезпечні хімічні речовини додатково етикетуються таким чином, щоб інформацію про них легко розуміли працівники і щоб подавалась основна інформація щодо їхньої класифікації, небезпеки, яку вони становлять, та запобіжних заходів, яких слід вживати.

3. 1) Вимоги до етикетування або маркування хімічних речовин відповідно до пунктів 1 і 2 цієї статті встановлює компетентний орган або орган, затверджений чи визнаний компетентним органом, відповідно до національних і міжнародних стандартів.

2) У випадку транспортування такі вимоги мають враховувати Рекомендації ООН з перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 8 ПАСПОРТИ БЕЗПЕЧНОСТІ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН

1. Що стосується небезпечних хімічних речовин, то роботодавці мають бути забезпечені паспортами безпечності хімічних речовин, у яких міститься детальна основна інформація щодо їхньої ідентифікації, постачальника, класифікації, небезпек, запобіжних заходів та дій в надзвичайних ситуаціях.

2. Критерії для підготовки паспортів безпечності хімічних речовин встановлює компетентний орган або орган, затверджений чи визнаний компетентним органом, відповідно до національних або міжнародних стандартів.

3. Хімічна або загально прийнята назва, яку використовують для ідентифікації хімічної речовини в паспорті безпечності хімічних речовин, має збігатися з назвою на етикетці.

Стаття 9 **ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ**

1. Постачальники хімічних речовин, будь то виробники, імпортери чи дистриб'ютори, забезпечують, щоб:

а) такі хімічні речовини були класифіковані відповідно до статті 6 на основі знань про їхні властивості й пошуку наявної інформації або їм було дано оцінку згідно з нижченаведеним пунктом 3;

б) такі хімічні речовини маркувалися таким чином, щоб зазначалися їхні основні ознаки відповідно до пункту 1 статті 7;

с) небезпечні хімічні речовини, які вони постачають, були промарковані відповідно до пункту 2 статті 7;

д) паспорти безпечності хімічної речовини для таких небезпечних хімічних речовин готувалися відповідно до пункту 1 статті 8 і передавалися роботодавцям.

2. Постачальники небезпечних хімічних речовин забезпечують підготовку і передачу роботодавцям змінених етикеток і паспортів безпечності хімічної речовини згідно з національним законодавством і практикою щоразу, коли нова відповідна інформація стосовно безпеки та здоров'я стає доступною.

3. Постачальники хімічних речовин, які ще не були класифіковані відповідно до статті 6, ідентифікують хімічні речовини, які вони постачають, та оцінюють властивості цих хімічних речовин на основі пошуку доступної інформації для того, щоб визначити, чи є вони небезпечними хімічними речовинами.

Розділ IV **ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦІВ**

Стаття 10 **ІДЕНТИФІКАЦІЯ**

1. Роботодавці забезпечують, щоб усі хімічні речовини, які використовуються на виробництві, були промарковані або позначені відповідно до статті 7 і щоб паспорти безпечності хімічної речовини були надані відповідно до статті 8 й були доступні для працівників та їхніх представників.

2. Роботодавці, які отримують хімічні речовини, які не були промарковані або позначені відповідно до статті 7, або щодо яких не були надані паспорти безпечності хімічних речовин відповідно до статті 8, мають отримати відповідну інформацію від постачальника або з інших практично доступних джерел і не використовувати ці хімічні речовини до отримання такої інформації.

3. Роботодавці забезпечують, щоб використовувалися лише хімічні речовини, які класифіковані відповідно до статті 6 або ідентифіковані і отримали оцінку відповідно до пункту 3 статті 9, і промарковані або позначені відповідно до статті 7, і щоб під час їхнього використання дотримувалися всі відповідні запобіжні заходи.

4. Роботодавці ведуть облік небезпечних хімічних речовин, які використовуються на робочому місці, з посиланнями на відповідні паспорти безпеки хімічних речовин. Усі заінтересовані працівники та їхні представники мають доступ до такого обліку.

Стаття 11 ПЕРЕМІЩЕННЯ ХІМІЧНИХ РЕЧОВИН

У тих випадках, коли хімічні речовини переміщуються в інші контейнери або обладнання, роботодавці забезпечують, щоб вміст позначався таким чином, щоб працівники знали про їхні ознаки, будь-які небезпеки, пов'язані з їхнім використанням, та про будь-які запобіжні заходи, яких слід дотримуватися.

Стаття 12 ВПЛИВ

Роботодавці:

а) забезпечують, щоб працівники не зазнавали впливу хімічних речовин в обсязі, який перевищує гранично допустимі норми або інші критерії впливу для оцінки й контролю стану виробничого середовища, встановлені компетентним органом або органом, затвердженим чи визнаним компетентним органом, згідно з національними або міжнародними стандартами;

б) оцінюють вплив небезпечних хімічних речовин на працівників;

в) здійснюють контроль та реєструють вплив небезпечних хімічних речовин на працівників, якщо це необхідно для забезпечення їхньої безпеки та здоров'я або відповідно до вимог компетентного органу;

г) забезпечують, щоб дані контролю за виробничим середовищем та за впливом на працівників, які використовують небезпечні хімічні речовини, зберігалися протягом періоду, визначеного компетентним органом, і були доступні для працівників та їхніх представників.

Стаття 13 КОНТРОЛЬ НА ВИРОБНИЦТВІ

1. Роботодавці оцінюють небезпеки, які виникають під час використання хімічних речовин на виробництві, і захищають працівників від таких небезпек, вживаючи для цього відповідних заходів, таких як:

а) вибір хімічних речовин, які виключають або знижують ризик до мінімуму;

- b) вибір технології, яка виключає або зменшує ризик до мінімуму;
- c) використання належних технічних заходів контролю;
- d) впровадження систем та методів праці, які виключають або зменшують ризик до мінімуму;
- e) впровадження належних заходів з гігієни праці;
- f) якщо здійснення вищезазначених заходів є недостатнім, то надання й належне утримання безоплатно для працівника засобів індивідуального захисту та спецодягу і вжиття заходів для забезпечення їхнього використання.

2. Роботодавці:

- a) обмежують вплив небезпечних хімічних речовин для захисту безпеки і охорони здоров'я працівників;
- b) забезпечують надання першої допомоги;
- c) вживають заходів для вирішення надзвичайних ситуацій.

Стаття 14 ВИДАЛЕННЯ

Небезпечні хімічні речовини, які більше не потрібні, і контейнери, які були спорожнені, але які можуть містити залишки небезпечних хімічних речовин, обробляються або видаляються таким способом, який виключає або знижує до мінімуму ризик для безпеки і здоров'я та для навколишнього середовища відповідно до національного законодавства та практики.

Стаття 15 ІНФОРМАЦІЯ ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Роботодавці:

- a) інформують працівників про небезпеки, пов'язані з впливом хімічних речовин, які використовуються на робочому місці;
- b) інструктують працівників про способи отримання й використання інформації, зазначеної на етикетках і паспортах безпеки хімічних речовин;
- c) використовують паспорти безпеки хімічних речовин разом з конкретною інформацією про робоче місце як основу для підготовки інструкцій працівникам, у разі необхідності, у письмовій формі;
- d) на постійній основі навчають працівників з практичних методів і процедур, які необхідно дотримуватися для безпечного використання хімічних речовин на виробництві.

Стаття 16 СПІВРОБІТНИЦТВО

Роботодавці під час виконання своїх обов'язків якомога тісніше співпрацюють з працівниками або їхніми представниками в тому, що стосується безпеки у використанні хімічних речовин на виробництві.

Розділ V
ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ
Стаття 17

1. Працівники якомога тісніше співпрацюють зі своїми роботодавцями у виконанні роботодавцями своїх обов'язків і дотримуються всіх процедур та практичних правил, які стосуються безпеки праці у використанні хімічних речовин на виробництві.

2. Працівники вживають всіх розумних заходів для того, щоб виключити або звести до мінімуму ризик, що загрожує їм та іншим особам, у зв'язку з використанням хімічних речовин на виробництві.

Розділ VI
ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ ТА ЇХНІХ ПРЕДСТАВНИКІВ
Стаття 18

1. Працівники мають право уникати небезпеки, яка сталася внаслідок використання хімічних речовин, якщо вони мають достатньо вагомій підстави вважати, що існує неминучий і серйозний ризик для їхньої безпеки або здоров'я, і негайно інформують про це свого безпосереднього керівника.

2. Працівники, які уникають небезпеки відповідно до положень попереднього пункту або здійснюють будь-яке з інших прав згідно з цією Конвенцією мають бути захищені від неналежних наслідків.

3. Заінтересовані працівники та їхні представники мають право на:

a) інформацію про основні ознаки хімічних речовин, які використовуються на виробництві, про небезпечні властивості таких хімічних речовин, про запобіжні заходи, на навчання та професійну підготовку;

b) інформацію, яка міститься на етикетках і маркуванні;

c) доступ до паспортів безпечності хімічних речовин;

d) будь-яку іншу інформацію, збереження якої передбачається цією Конвенцією.

4. Якщо розкриття основних ознак однієї з речовин у складі хімічної суміші конкуренту може завдати шкоди бізнесу роботодавця, роботодавець може, надаючи інформацію, яка вимагається згідно з вищезазначеним пунктом 3, захистити таку інформацію засобами, затвердженими компетентним органом згідно з підпунктом b) пункту 2 статті 1.

Розділ VII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЕКСПОРТ
Стаття 19

Якщо в державі-члені, яка здійснює експорт, використання небезпечних хімічних речовин заборонено повністю або частково з міркувань безпеки та гігієни праці, держава-член, яка здійснює експорт, повідомляє про цей факт і причини для цього кожній країні-імпортеру.

Стаття 20

Офіційні документи про ратифікацію цієї Конвенції надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації.

Стаття 21

1. Ця Конвенція є обов'язковою лише для тих членів Міжнародної організації праці, чий документи про ратифікацію зареєстровані Генеральним директором.

2. Вона набирає чинності через дванадцять місяців від дати реєстрації Генеральним директором документів про ратифікацію двох членів Організації.

3. Після цього ця Конвенція набирає чинності для кожного члена Організації через дванадцять місяців від дати реєстрації його документа про ратифікацію.

Стаття 22

1. Будь-який член Організації, який ратифікував цю Конвенцію, може після закінчення десяти років від дня, коли вона вперше набрала чинності, денонсувати її актом про денонсацію, надісланим Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації. Така денонсація не набирає чинності доти, доки не мине рік з дати реєстрації акта про денонсацію.

2. Для кожного члена Організації, який ратифікував цю Конвенцію і протягом року після завершення зазначених у попередньому пункті десяти років не скористався передбаченим у цій статті правом на денонсацію, Конвенція залишатиметься чинною на наступні десять років, і надалі він може денонсувати її після закінчення кожного десятирічного періоду в порядку, передбаченому цією статтею.

Стаття 23

1. Генеральний директор Міжнародного бюро праці повідомляє всіх членів Міжнародної організації праці про реєстрацію всіх документів про ратифікацію та актів про денонсацію, надісланих йому членами Організації.

2. Під час повідомлення членів Організації про реєстрацію надісланого йому другого документа про ратифікацію Генеральний директор звертає увагу членів Організації на дату набрання чинності цією Конвенцією.

Стаття 24

Генеральний директор Міжнародного бюро праці надсилає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй вичерпні

відомості про всі документи про ратифікацію і акти про денонсацію, зареєстровані ним відповідно до положень попередніх статей.

Стаття 25

У випадках, коли Адміністративна рада Міжнародного бюро праці вважає це за потрібне, вона подає Генеральній конференції доповідь про застосування цієї Конвенції і розглядає доцільність внесення до порядку денного Конференції питання про її повний або частковий перегляд.

Стаття 26

1. Якщо Конференція ухвалить нову Конвенцію, яка повністю або частково переглядає цю Конвенцію, і якщо новою Конвенцією не передбачено інше, то:

а) ратифікація будь-яким членом Організації нової, переглянутої Конвенції автоматично передбачає, незалежно від положень статті 22, негайну денонсацію цієї Конвенції за умови, що нова, переглянута Конвенція набрала чинності;

б) від дня набрання чинності новою, переглянутою Конвенцією цю Конвенцію закрито для ратифікації членами Організації.

2. Ця Конвенція залишається у будь-якому разі чинною за формою і змістом для тих членів Організації, які ратифікували її, але не ратифікували переглянуту Конвенцію.

Стаття 27

Англійський і французький тексти цієї Конвенції мають однакову силу.